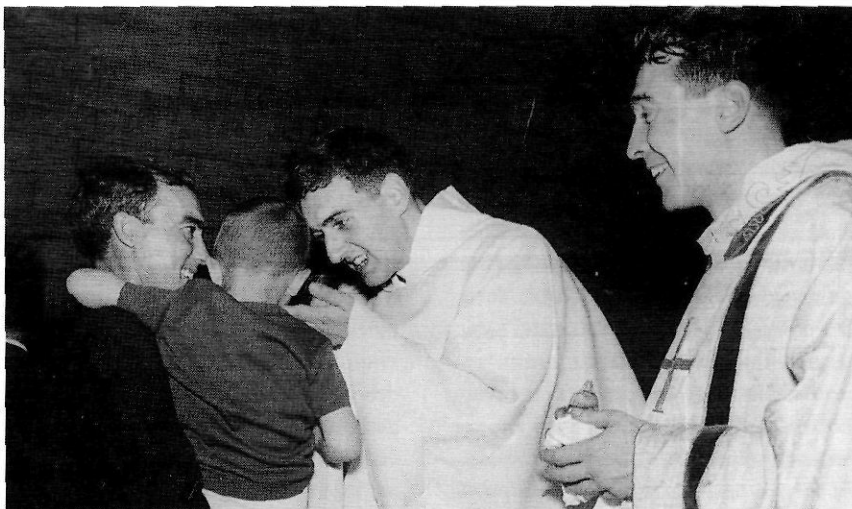

«El preocupava l'exigència ètica d'aprendre a ser persona, que, en clau cristiana, inclou sempre l'altre»

Marià Casadevall (al centre) el dia de la primera missa, l'any 1965.

realitzà una feina que podríem resumir amb la paraula compromís —o d'«encarnació», expressió llavors en ús— amb els més pobres.

Però l'estructura de l'Església s'anava revelant molt poc àgil per adaptar-se als canvis dels continguts conciliars. La institució missatgera —més preocupada del seu propi muntatge i poder que no pas del missatge a testimoniar— ens relegava a la figura de «funcionaris del sagrat i del culte». Però la missió rebuda era una altra: impulsar el desenvolupament humà integral, personal i col·lectiu. I la persona, per naturalesa, basteix la pròpia humanitat amb materials fets de llibertat, d'amor, de tendresa i de treball. Les contradiccions manifestes obligaren en Piu —com sempre, a l'avantguarda d'aquest procés— a reflexionar, el 1971-72, a Perpinyà i Tolosa de Llenguadoc, per abandonar un estatus i emprendre el camí de la normalitat. Ens sembla que és important de deixar constància de l'esperit amb què en Marià —i altres companys— va prendre aquesta decisió i del dolor que sovint acompanya aquests processos de discerniment. Però la fidelitat a la pròpia consciència, d'altra banda, proporció-

na la joia i la pau necessàries per emprendre camins nous.

Des de la Catalunya Nord, en Marià manifestava a un seu company de curs que el que realment el preocupava ja no era el món eclesiàstic o clerical, sinó l'exigència ètica d'aprendre a ser persona que, en clau cristiana, inclou sempre l'altre. La capacitat d'estimar és el que, de veritat, ens realitza —i realitza el Regne—, vivint o donant-se a la família i en el treball. Valia la pena, doncs, demanar el rescripte a la Santa Seu pel qual seria «reduït» o rebaixat a l'estat laic, a cristià ras. Encara que en demanar-ho, hagués d'exagerar les pròpies febleses humanes. Però en la seva —i la nostra— fragilitat s'han donat uns instants d'amor que, com el poeta Maragall, voldríem fer eterns; unes experiències que ens deixen pressentir que l'amor és més fort que la mateixa mort. I mentre enyorem la presència quotidiana d'en Piu —ara, per absent, molt més preuada— estem segurs que la llavor soterrada als boscos de Vilavenut —en silenciós moviment— brotarà, florirà i donarà d'altres fruits.

Àngel Jiménez

i altres companys de camí.

En els estudis de treball social

Vaig conèixer en Marià el primer dia de classe en la que, llavors, s'anomenava Escola Superior d'Assistents Socials de Barcelona (octubre de 1980). Com que jo també era de Girona, ben aviat vam fer el pacte de compartir viatge i de resoldre cooperativament molts dels nostres treballs.

Ell tenia 40 anys, ja disposava de formació superior, era casat i emmaiadat; tot just acabava de començar a treballar en els serveis socials (com a educador de carrer, que en aquell moment no requeria de titulació específica) i això l'havia animat a realitzar aquests estudis. Aquestes circumstàncies feien d'ell un alumne singular que no passava desapercebut a l'aula, ans el contrari, se'l recorda per les seves intervencions adequades i mesurades. Una reconeguda professora de treball social comunitari actualment ja jubilada (Rosa Romeu) em comentava recentment que encara conserva els seus treballs. Atesa la seva qualitat, sempre s'havia resistit a llençar-los.

Certament era així; en Marià, amb formació en clàssiques, era metículós i encertat en les seves expressions orals i escrites. Per aquest motiu, a mi em feia goig treballar amb ell perquè aprenia molt i, és clar, perquè fer-ho era tenir assegurat l'èxit acadèmic. Els problemes, per a mi, vingueren el dia en què, pel cúmul de treballs, en Marià es va tornar pragmàtic en el nostre pacte i em digué que una bona forma de resoldre la situació era repartir-nos la feina: «que et sembla si tu fas aquest treball i jo faig aquest altre...». A primera vista la solució semblaria facilitant, però per a mi es va convertir en un repte molt gran.

L'anècdota més repetida es produïa amb motiu del seu nom. En

Vicari a Blanes, l'any 1966.

repetides ocasions, quan es passava llista el nom d'en Marià es transformava automàticament en Maria, amb la corresponent alegria de tots els companys quan, amb la seva inconfusible veu d'home, corregia l'equívoc: «Jo mateix!».

L'equívoc no era gens estrany. Marià era un esdeveniment minoritari en els estudis; formava part d'aquell 3% excepcional d'homes que confirmava la regla que les assistents socials eren, per suposat, dones. Posteriorment l'equívoc es repetiria tot sovint quan en l'exercici de la professió (en trucades telefòniques o quan el buscaven...) la gent donava per fet que darrere el seu nom s'amagava una Maria. L'única cosa que va ajudar a corregir aquest fet singular del gènere és que, paradoxalment, formà part d'un equip de serveis socials de l'Ajuntament de Girona que en la seva composició, i era també excepcionalment, la majoria eren homes, un cas únic en el panorama professional.

Érem estudiants del torn de tarda i quan acabàvem la feina a les tres de la tarda ens traslladàvem en cotxe a

Barcelona per la carretera de la costa (la N-II). Els nostres mitjans de locomoció eren el Mini d'en Marià i el meu 4L de segona mà.

En aquest anar a Barcelona i tornar, un dia vam tenir un bon ensurt: al 4L se li va trencar el palier d'una de les rodes del darrere i començà a donar tords de costat a costat de la carretera, d'una tanca a l'altra del pont de Sils fins que va quedar aturat en una d'elles. Per fortuna no passaven cotxes en direcció contrària. El risc va ser molt gran i vam quedar tremolant. El succés, però, va quedar inscrit en el nostre record com un fet anecdòtic, quasi com d'acudit; quan en Marià explicava l'accident deia que «la roda del darrere ens havia avançat» i que «després de l'accident la nostra preocupació major va ser fer retirar el cotxe ràpidament, no fos que encara ens fessin pagar el cost dels bonys provocats en la tanca de la carretera».

El viatge es feia llarg i això ens donava oportunitat de parlar de moltes coses.

Sovintejaven les converses relacionades amb el treball i amb la política.

ca. Ell era una persona d'esquerres, moderat (PSC-Reagrupament?), però ferm; per contra, la meua cultura política era més emocional, vinculada a grups quelcom més radicals... Les converses eren, d'aquesta manera, sempre entretingudes. A més, em tenia informat dels esdeveniments culturals (llibres, teatre, exposicions, cinema, etc.) i com que jo era «nouvingut» a Catalunya també em parlava dels costums i la manera de ser de la gent del país. D'aquesta manera, tot viatjant, en Marià va esdevenir per a mi un vincle amb la terra, una persona pont, un referent de la catalanitat més càlidament acollidora.

En molts aspectes, en Marià ha estat una persona molt significativa per als que l'hem conegut, i en molts sentits admirada. Una qualitat que em sembla molt remarcable és que, malgrat els seus capitals, era una persona modesta, gens «pagada de si mateixa», sense l'ambició de notorietat, molt coherent amb el seu caràcter ètic. Això implica moltes coses.

Josep Manuel Barbero

A colònies, al santuari dels Arcs de Santa Pau, l'any 1969.

